

mo'ljallangan edi. Shunday maqolalaridan biri "Qur'oni karim tarixiga bir nazar" maqolasidir. Behbudiyning bu maqolasida Qur'oni karimning paygambarimiz Muhammad (s.a.v)ga qaytarzda nozil bo'lishidan boshlab, uni xalifalar kitob holiga kelturguniga qadar bo'lgan voqealar haqida bayon qilinadi. Bu maqola orqali biz Behbudiyi Qur'oni Karimni juda yaxshi bilganligini, diniy ilmni chuqur o'zlashtirgan insonbo'lganligini bilib olishimiz mumkin.

Jadidshunos Begali Qosimovning ta'kidlashicha: —"Mahmudxo'ja Behbudiy XX asr bo'sag'asidagi Turkistonning orzu-armonlaridan biri sifatida maydonga keldi. U o'z davrining ijtimoiy-siyosiy harakatlarida faol qatnashgan eng yirik namoyandasi, yangi zamon o'zbek madaniyatining asoschisi edi. Turkiston jadidlarining tan olingan rahnamosi. Mustaqil jumhuriyat g'oyasining yalovbardori, yangi maktab g'oyasining nazariyotchisi va amaliyotchisi, o'zbek dramachiligini boshlab bergan birinchi dramaturg, teatrchi, noshir, jurnalist edi"

Mashhur davlat arbobi Fayzulla Xo'jaevning Behbudiy haqidagi bu so'zlarida zarracha mubolag'a yo'q. Zero, —Mahmudxo'ja Behbudiy siyosatshunos va publisist, adib va pedagog, noshir va jurnalist sifatida keng qamrovli faoliyat olib bordi. Har bir ishida bosh mezon millat va milliyat masalalari bo'ldi||

1913 yildan Behbudiy matbuot ishlari bilan shug'ullanadi. Apreldan —Samarqand|| gazetasini chiqaradi. Gazeta turkiy va forsiy tillarda, haftada ikki marta, dastlab ikki, so'ng to'rt sahifada chop etilgan. 45 ta sonidan keyin moddiy tanqislik tufayli chiqishi to'xtagan. O'sha yilning 20 avgustidan u —Oyna|| jurnalini chiqara boshlaydi. Mahmudxo'ja Behbudiy matbuotda publisistik maqolalari bilan muntazam chiqish qila boshlaydi. Uning maqolalarida zamonasining o'tkir ijtimoiy-siyosiy muammolari ko'tarilgani ma'lum.

Mahmudxo'ja Behbudiyning ustozlari Ismoilbek Gasprinskiy 1895 yilda yozgan maqolalaridan birini —G'oya|| deb atagan edi. Uning fikricha, —Xalqlar hayotidagi barcha buyuk voqealarning tag-zaminida u yoki bu g'oya yotadi. Eng ulug' kashfiyotlar, avvalo, ular haqidagi orzu-niyatlardan boshlangan. Islom g'oyalari yarim dunyoni bir hovuch arablar atrofiga birlashtirdi. Moskva atrofiga birlashuv g'oyasi qudratli Rossiyani maydonga keltirdi. Tenglik va ozodlik g'oyasi fransuzlar mavqeyini yevropada sarbaland qildi.

Behbudiy o'z davrining fidoyi, ma'rifatparvar, qo'rqmas va har qanday qiyinchiliklarga chidamli insonlardan edi. Maqola juda ham qaltis davrda yozilgan bo'lishiga qaramay, Behbudiy maqolani chop etishdan, uni ommaga taqdim etishdan hech ham cho'chimagan. U tariximizning g'oyat og'ir davrida yashagan. Behbudiyning publisist sifatida faolyati adib iste'dodining juda yorqin bir qirrasini tashkil etadi. U o'z fikrlarini aniq, ochiq va ravon yozadi. Behbudiy bu maqolasida "chunki asl din bu erdi", "asos dinimiz shul Qur'oni karimdur" degan so'zlari orqali o'z fikrini va o'z dinining qanchalik buyukligini, ulu g'vorligini hammaga, ayniqsa, chor Rossiya hukumatiga bildirib qo'ymoqchidek tuyuladi, mening nazdimda. Behbudiyning "Din va odat " maqolasida ham Islom dini asl din ekanligini boshqa dinlar bilan solishtirgan holda shunday deb yozadi: "Dunyog'a uch mingdan ziyod lison – til va bir mingdan ziyod din, mazhab borki, har biri o'zlarini haq va

boshqalarni botil biladur. Aqillik hakim va alloma odamlarni tahqiq va iqrorig'a qaraganda, dunyo dini islomdan boshqa aql va hikmatg'a muvofiq bir din yo'qdur" Ko'rinib turibdiki, Behbudiy o'zining maqolalari orqali xalqning diniy qarashlarini kengaytirib, mustahkamlamoqchi bo'lgan. Behbudiyning mana shunday jasorati va ma'rifatparvarlik g'oyalari, diniy ilmlarni qo'rqmasdan bayon eta olishi tufayli bizga juda ko'plab ma'lumotlar yetib kelgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Behbudiy, M. (2018). Tanlangan asarlar. II-jild. Akademnashr 49.
2. Behbudiy, M. (1997). Tanlangan asarlar. Toshkent. 209.
3. Sog'uniy, A. (2020). Tarixi Muxammadiy. Movarounnahr. 350.
4. Qosimov B. (1990). Behbudiy va jadidchilik. O'zbekiston adabiyoti va san'ati (01.26).
5. Qur'oni Karim "Alaq" surasi 1-5 oyatlar
6. Холиқова, Н. (2020). Ўзбек мумтоз адабиётида хотин-қизлар образининг бадий тадрижи (Ширин образи мисолида). Academic research in educational sciences, (3).
7. Kholikova, N. D. (2020). The genesis and poetic evolution of character Shirin. Alisher Navoi and the XXI century.
8. Djokhongirovna, K. N. (2020). The period of national awakening in uzbek poetry echo of the treasure voice of the nation. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24(6), 4045-4054.
9. Холиқова, Н. (2020). 9-синф адабиёт дарсида ширин образини генезисига кўра ўрганиш. Science and Education, 1(Special Issue 2).
10. Kholikova, N. (2020). POETIC FEATURES OF UZBEK POETRY OF THE NATIONAL AWAKENING PERIOD. Theoretical & Applied Science, (4), 615-623.

**“BOSHLANG‘ICH SINFLARDA O‘QUVCHILARNI YOZMA ISH TURLARIDAN INSHO
YOZISHGA O‘RGATISH YO‘LLARI”**

Urganch Davlat Universiteti Pedagogika fakulteti

Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi

3-bosqich talabasi

Kadamova Mohinur Mamurbek qizi

Annotatsiya: *Ushbu ilmiy maqolada maktab o‘quvchilarini yozma ish yozish qoidalari bilan tanishtirish, insho yozishga o‘rgatish, inshoni mazmunli qoidalariga asosan to‘g‘ri yozilishi haqida so‘z boradi.*

Kalit so‘zlar: *Kommunikativ muloqot, Insho, Syujet, dalil, tezis, plan, mavzu, imlo xatosiz yozish, epigraf.*

Аннотация: *В данной научной статье рассказывается о том, как познакомить школьников с правилами письма, научить их писать сочинение, правильно писать сочинение на основе осмысленных правил*

Ключевые слова: *Коммуникативное общение, Эссе, Сюжет, доказательство, тезис, план, тема, орфографические ошибки, эпиграф*

Abstract: *This scientific article talks about introducing schoolchildren to the rules of writing, teaching them to write an essay, and writing the essay correctly based on the meaningful rules.*

Key words: *Communicative communication, Essay, Plot, evidence, thesis, plan, theme, spelling mistakes, epigraph.*

Mamlakatimiz taraqqiyoti va kelajagi ko‘p jihatdan ta‘lim tarbiya sohasidagi sifat o‘zgarishlari, yuqori samaradorlikka erishish ularning jahon ta‘limi talablari bilan mosligi amaliy faoliyatdagi o‘rnini qay darajada topoyotganigi bilan uzviy bog‘liqdir. Bugungi kunda Respublikamizda uzluksiz ta‘lim-tizimining hayotimizda o‘z o‘rnini va amaliy ahamiyatini topishda diqqatga sazovar ishlar amalga oshirilmoqda. Ayniqsa “Talim to‘g‘risidagi” qonun va “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi” ning qabul qilinishi ta‘limga, xususan uzluksiz ta‘lim tizimining asosini tashkil etuvchi boshlang‘ich ta‘limga, xususan, uzluksiz ta‘lim tizimining asosini tashkil etuvchi boshlang‘ich ta‘limga bo‘lgan talabning ijobiy tomonga o‘zgarishiga olib keldi. Boshlang‘ich ta‘lim asosan o‘quvchining ongiga savodxonlik asoslarini elementlarini singdirish davridan iboratdir. Demak bu davrdagi savodxonlik uzluksiz ta‘lim tizimining keyingi bo‘g‘inlarini intellektual salohiyoti bo‘lishligiga mustahkam zamin yaratadi. Muhtaram, Prezidentimiz tadbiri bilan aytganda “Agar poydevor mustahkam bilim va tarbiya berilsagina qaysi fan bo‘lishidan qat‘iy nazar yuqori sinflarda o‘quvchining o‘zlashtirishi oson kichadi.” Boshlang‘ich ta‘limning asosiy maqsadlaridan biri ham umumiy o‘rta ta‘lim uchun zarur bo‘lgan savodxonlik davrida shakllantirishga qaratilgandir. Shu sababli bo‘lajak o‘qituvchilarni tayyorlashda ta‘lim mazmuniga qo‘yilgan talablarga jiddiy